

Η φλόγα του Αρχιεπισκόπου Κύπρου Κυπριανού για την πίστη και την πατρίδα

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[προηγούμενη δημοσίευση <http://www.pemptousia.gr/?p=86810>]

Όταν τον 19ο αιώνα δημιουργήθηκε το πρώτο ελληνικό κράτος και ανέλαβε τα ηνία της διοίκησης ως πρώτος κυβερνήτης ο Ιωάννης Καποδίστριας, επειδή δεν είχε ακόμη ελευθερωθεί η Κωνσταντινούπολη και κινούμενοι οι άνθρωποι στο πνεύμα της εποχής, μετατόπισαν το κέντρο αναφοράς από το εθναρχικό, δηλαδή την Κωνσταντινούπολη, στο εθνικό, δηλαδή την Ελλάδα, και αντί να επιδιώκουν την αναβίωση της Ρωμιοσύνης, μετατόπισαν τους αρχαίους πόθους στην ιδέα της δημιουργίας της Μεγάλης Ελλάδας.

Και όταν οι Κύπριοι εμψυχώνονταν για να πολεμήσουν υπέρ της Ελλάδας τόσο στους ελληνοτουρκικούς όσο και στους βαλκανικούς πολέμους, η διεκδικούσαν την ένωση κατά την περίοδο της αγγλοκρατίας, δεν ήταν αυτό τίποτε άλλο, παρά ο βαθύς εκείνος πόθος της αναβίωσης της Ρωμαιοσύνης. Γιατί αυτός ο πόθος στην Κύπρο ξεκινά από τον Κυπριανό, τον Αρχιεπίσκοπο Κύπρου, τον μάρτυρα της Πίστewς και της Πατρίδος, και μετά τον μαρτυρικό του θάνατο, αυτόν πρόβαλλαν ως παράδειγμα προς μίμηση για την εμψύχωση των Κυπρίων στους πολέμους. Την κατάθεση αυτού του πόθου του Κυπριανού δεν την συναντούμε μόνο στα δικά του κείμενα. Σίγουρα είναι σημαντικόν ότι υπάρχει. Σημαντικότατον όμως είναι το γεγονός ότι αυτή εκπέμπεται από το βάθος της καρδιάς του, διαφαίνεται έντονα σε όλους, και κατατίθεται εγγράφως από τους σπουδαίους της εποχής του.

Ένας εξ αυτών είναι και ο Πατριάρχης Ιερεμίας ο Δ΄. Αυτός απευθύνεται δι' επιστολής προς τον Σιναίου Κωνστάντιο (τον μετέπειτα Πατριάρχη), ο οποίος διέτριβε εκείνη την περίοδο στην Κύπρο.

Η επιστολή αυτή του Πατριάρχου Ιερεμίου αναφέρεται σε τρία θέματα. Πρώτον, στα της Εκκλησίας της Κύπρου, δηλαδή της εκλογής του Κυπριανού ως νέου Αρχιεπισκόπου Κύπρου μετά την χήρευση του θρόνου λόγω της εξορίας του προκατόχου του Χρυσάνθου.

Δεύτερον, όπως ο άγιος Σιναίου μετά ιδιαίτερας σπουδαιότητος μιλήσει στον νέον Αρχιεπίσκοπον «περί του ανήκοντος ημίν» και τον ευαισθητοποιήσει πρεπόντως γι' αυτό, όπως προθυμοποιηθεί και φιλοτιμηθεί να συνεργήσει και ενεργήσει.

Το τρίτο θέμα αναφέρεται σε κάποιον κυρ Ιωακείμ, εκκλησιαστικόν πρόσωπον, ο

οποίος βρίσκεται στην Μυτιλήνη υπό την ευθύνη κάποιου ηγουμένου ονόματι Ιλαρίωνος, και ο οποίος Ιωακείμ επιθυμεί να ταξιδέψει, χωρίς να γίνεται η παραμικρή αναφορά τόσο στον προορισμόν του όσο και στον σκοπόν του. Περί του τρίτου μέρους της επιστολής, το θέμα μας είναι παντελώς άγνωστο, έτι δε και αδιάφορο. Όσον αφορά στο πρώτο μέρος, αυτό το διεξήλθαμε επισταμένως σε προηγούμενες αναφορές, στις οποίες παραθέσαμε βιβλιογραφία και αρχειακά έγγραφα ικανά τον αριθμό, πλήρως διαφωτιστικά περί του θέματος.

Το θέμα που κυρίως απασχολεί την παρούσα εργασία μας και ήταν η αφορμή της μελέτης αυτής, βρίσκεται στην δεύτερη θεματική ενότητα και κρύβεται πίσω από την φράση «περί του ανήκοντος ημίν».

Η φράση αυτή λοιπόν δεν υποδηλοί τίποτε άλλο, παρά τον σπουδαίο ρόλο, όπως ανωτέρω εξεθέσαμε, και τις ενέργειες του Οικουμενικού Πατριαρχείου για την πνευματική και εθνική αναβίωση της Ρωμηοσύνης. Ο λόγος που το αποσιωπά και δεν το αναφέρει ευθαρσώς, είναι ο φόβος του μη τυχόν παραπέσει η επιστολή, διότι ο θόρυβος για την έκρηξη της επαναστάσεως είχε αρχίσει να γίνεται ενοχλητικός στους Οθωμανούς, πέραν του γεγονότος ότι οποιαδήποτε επαναστατική πράξις η ακόμη και υποψία, είχε την ανάλογη η την υπερμέτρως ανάλογη αιματηρή ανταπόδοση στον απροστάτευτο λαό εκ μέρους των Οθωμανών, και έτσι κάθε μυστικότητα για την επανάσταση ήταν αναγκαία και απαραίτητη. Ο Σιναίου, από την άλλη, ως γνώστης των προετοιμασιών, θα κατατόπιζε τον Κυπριανό δεόντως.

Ο δε Πατριάρχης και η Εκκλησία ουκ έλαθον των προσδοκιών τους εν τω προσώπῳ του Κυπριανού, η εμπλοκή του οποίου στην παλιγγενεσία της Ρωμηοσύνης καταφαίνεται σαφώς μέσα από τα αρχειακά έγγραφα· πρώτον μεν υπεσχέθη, ύστερον δε και εκπλήρωσε τα υποσχεθέντα εμπράκτως. Η υπόσχεση του Κυπριανού καταχωρίζεται στο «Σχέδιο Γενικό» της Φιλικής Εταιρείας, άρθρο 15. Αυτό το «Σχέδιο Γενικό» περιέγραφε την προετοιμασία και τις προκαταρκτικές ενέργειες που θα γίνονταν προτού ξεσπάσει η Επανάσταση.

Στο εν λόγω άρθρο λοιπόν, σημειώνονται τα εξής: «Ο αρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Κυπριανός υπεσχέθη να συνεισφέρει χρήματα η τροφάς, όσας δυνηθή». Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης γράφει το γράμμα, το εγχειρίζει στον Αντώνιο Πελοπίδα και ο τελευταίος το παραδίδει στον Κυπριανό.

Ἦδη ἡ φήμη των Κυπρίων ὡς γνησίων Ρωμηῶν, κατὰ πνεῦμα καὶ αἷμα κυρίως, μετὰ
δε κατὰ σάρκα καὶ γλῶσσα, ἀδελφῶν, εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστή. Μάλιστα δε ὁ
Υψηλάντης εἶναι «εὐέλπις», τρέφει δηλ. καλές ἐλπίδες «ὅτι ἡ υμετέρα μακαριότης
θέλει φιλοτιμηθῇ νὰ δείξῃ τὴν συνεισφορὰν ἀξίαν τοῦ μεγάλου ζήλου καὶ
πατριωτισμοῦ».